

مدیر مرخص
الهامی صفا

اداره خانه

ایستانبول ، جفال اوغلنده دائره اجتهاد
Adresse: Idjtihad Constantinople

نومرو ۶۷ — ۳۰ مایس ۱۳۲۹

ایده خاں

آبونه

سنه ۴۰ القی ایلک
تورکیا ایچین ۴۰ غروش ۲۵ غروش
ممالک اجنبیه ایچین ۱۰ فرانق ۶ فرانق

نسخه سی ۵۰ باره

دوردنجی سنه

حریت فکریه یه خادم ، پنجشنبه کونلری چیقار ، اقتصادی ، اجتماعی ، ادبی مجموعه

ساحه فله چيقارمغله اوغراشه جغه ، خلق كتابلرى يازديرمغه ومكتب كتبخانه لرى وجوده كتيرمكه چاليشسه ، چوق دها مثبت برايش كورمش اولور .

— ارنكوى : ۲۰ ميس ۳۲۹ —

المع

وضع قوانینده نظر دفته آله حق اساسات

و محتاجی اولدیغمر قوانین

کچن هفته انشار ایدن اجتهاده کوندر دیکم مقاله ده مجله مزك اصلاح وتعدیلی ایچون نه کبی اساساته مراجعت ایدلمسی لازم کله جکنی ایضاح ایتشدم . بومقاله ایله ده اونقطه نظری بر آز دها توسیع ایلیه جکم : قانونلر حین تنظیملرنده یوکسك بر نقطه نظر ، هر درلو خوف وترددن عاری بر فکر ایله ملاحظه ایدیلرک بو طرزده اجتهاده تابع طوتیلملیدر . بالخاصه بیلنملیدرک قوانین ؛ احتیاجات دینییه دکل ، احتیاجات عمومییه نی تطمین وتأمین ایچون قلمه آلمق لازمدر . امور وجدانییه عائد اولان احتیاجی تطمین ایدیه جک احکام دینییه واونلری بسط وایضاح ایلیه جک کتب شرعیه در . بناء علیه بر قانونک حین تنظیم وتعدیلنده ، احکام دینییه نی دکل مملکتک محتاج اولدیغنی خصوصاتی نظر دفته آلمق ایجاب ایدر .

حال بوکه ، مملکت مزده حتی نشر اولنان اوامرده بيله بوتشریحاتک تضمن ایلدیکی معنای معکوس نظر دفته طوتیلمه قدده در . بر چوق وظائف اخلاقیه واردرک اونلری علی الاطلاق ادیانده آمردر . ینه انسانلرک حقوق طبیعیه لرندن بر چوغی واردرک اونلری شرایع ده تأکید ایتشدر . فقط بوتأکیدات ووامر هیچ شبهه سز ، اوحقوقی ایجاد و اختراع معناسنده تلقی ایدلمه مک لازم کلیر . بوکا کجلی بر مثال کوسترمک ایچون مشروطیت میز ارأه کافیدر . واقعا ، مشروطیتک لزومی دین اسلامک صریح احکامندن برینی تشکیل ایتدیکی کبی بوکا دلالت ایدن آیات قرآنییه واردر .

فقط شوراسی شایان دقتدرک بز مشروطیت میز ، صرف احتیاجز ایچون اعلان ایلدک ووامر قدسییه ده بالتلیجه یعنی مشروطیتی اعلان ایدرک متابعت ایتش اولدق . بناء علیه آرتق مشروطیتک لزوم اعلان ودوامنده دائما احتیاجات ملیه ونظریات حقوقیه ایلری سورملیدر . سرد اولنان بوایکی فکر یک نظرده بز عینی غاییه ایصال ایلسمده ویرمبيله جکی نتایج اعتباریه فرقلر حصوله کلیر . مثلاً فرض ایدلم که مشروطیت اداره نی احتیاجات عصریه مز ایچون حتی یشامق حقمز ایچون اعاده ایتدکده مجرد دینک امر ایلدیکی ایچون تأسیس ایلدک . ایشته کوریلور ، هر ایکی صورت تأسیس بز مشروطیتک اعلانی کبی عینی مقصده کتیرمش اولدی . فقط برده بوندن تولد ایدیه بيله جک محذوری ملاحظه ایتمک لازمدرک آراده کی فرق تظاهر ایتش اولسون . مثلاً یک چوق زمان صکره ملت — طبعی اصول مشروعه سی داخلنده — لسبب طرز اداره حکومتی تبدیل ایتک ایستسه بونک ایچون توسل اولنه جق تدبیرلر اونی مساعیسنده عقامته دوچار ایدیه بیلیر . چونکه احکام دینییه مشروطیتی آمردر بناء علیه اونک خلافتده بر طرز اداره قبولی غیر جائزدر دینه جکدر . اگر طرز اداره نک تبدیل ایدلمسی اووقتک احتیاجنه تماماً موافق ایسه یارزو ایدیلان خصوص اجرا اولنه میهرق ملت ودولت متضرر اوله جق ویاخود احتیاج مبرم قارشیسندن تطمین احتیاج ایدیلرک احکام دینییه مخالفت اولنه جق وهمده اهانیک یک مقدس اولان حسیات دینییه سی رنجیده وتهیسیج ایدیه جکدر . بوتون بوتوضیحاته نظراً دینیه بیلیرک بر قانونک وضع وتعدیلنده هر درلو علائقندن مجرد اوله رق صرف احتیاج مملکت وملت دوشونیلملی وبالخاصه دین دها علوی ودها قدسی بر موقع احترامده طوتیلملیدر . عینی زمانده دینک جهت اخروییه نی تأمین وقوانینک امور دنیوییه نی تنظیم ایلدیکی ده درپیش اولنلیدر . بو طرز تعقیب ایتمک ایستیان رجال هرشیدن اول

اونك حقنڊه مناقشات و مداوله افكار خصوصى كمال
سربستى ايله تأمين ايديلهرك بو خصوصده كى احتياجات
حقيقه مزك نهلردن عبارت اولديغلك اكلاشيلمسنه
چالشمق لازمدر .

مجله معلملرندن

مصطفیٰ عاصم

ماكدونيا مسئلهسى

توركيا نك پك غريب برهئت مجموعه جغرافيه سى
وار : مستملكلردن مركبدر ! عثمانلىنى تشكيل ايدن
اقوام مختلفه نك هر برى ، يعنى توركلر ، عربلر ، آرناوودلر ،
روملر ، ارمنيلر ، درزيلر ، صربلرله بولغارلر ، كوردلر
ويهوديلر ، خلاصه بوتون بواجناس بشريه قوللكسيونك
هر نوعى ملك عثمانىك بر منطقه سنه يرلشمشدر ؛ يالكز
بوتجلى اجتماعيدن مستثنا اولان برير وارسه ، اوده
ماكدونيادر . ماكدونىايي بزم تشكيلات اداريه مزه
كوره تحديد ايتك ايجاب ايتسه سلانىك ، مناسترو قوصوه
ولايتلرندن مركبدرينيله بيلير . ماكدونياده بر مستملكلدر ،
فقط اوراسى يالكز بر عنصرك مكافى دكل ، بللكه يوقارده
سايدىغ ملل مختلفه نك همان كافه سنك موعد تلاقيسيدر .

بو خصوصده ماكدونيا مالطيه بكنزه ؛ چونكه بحر
سفيدك اك مهم نقاط حاكمه سندن اولان بوكوچوك
آدانك ده سكهنه سى ، عصرلردن برى تراكم ايدن عروق
مختلفه نك انحلالندن حاصل اولمش خصوصى بر قوميت
مجليه در . اونك ايچين ، مالطه ، مالطه ليلر كدر . عيني
خصوصيتى ماكدونياده ده بولورز . يالكز بوراده عرق
اختلافى منازعهلر عصرلردن برى دوام ايدن بر حال
ازليدر . بونك ده سببى ، داخل مملكتده ياشايان عناصرك
نسلاً منسوب اولديقلرى دولترلرله محاط واونلرك دائمى
پروپاگاندا لريته تابع اولماليردر . خريطه يه باقيليرسه ،
بو اوچ ولايتدن مركب اقليمك جنوباً يونانستان و آدالر
ده كيزيله ، غرباً آرناوودلىق و قره طاغله ، شمالاً صربيه

فداكار و متين اوللى على الخصوص جهلاى خلقك ديدى
قوديلرينه دكل ، مملكتك بحق محتاج اليهى اولان خصوصه
باقليدر . يته بودرجه اهميتده اوله رقد هركسك فكركنى ،
دوشونجه سنى ، تنظيمى دوشونيلان قوانين حقنڊه كى
مطالعاتى كمال سربستى ايله سويليه بيلمسيده تأمين
اولمليدركه بالنتيجه حريتك موجوديتى واونك فوائدى
استحصال ايديله بيلسون .

* *

همان شمدى دكلسه بيله صلحك انعقادندن صكره -
شبه سز احكام اساسيه سنه عدم وقوف نتيجه سيله جهلاى
خلق النده سوء استعماله معروض قاله رقد - نفوس
اسلاميه يي قيران و برچوق عائله لرك سعاد و تمويينه سد
چكن خلاصه مملكتمزده ياكلش تلقى نتيجه سى اوله رقد
بيوك بر مرض اجتماعى حاله كن طلاق و تعدد زوجات
حقنڊه قانونلر تدوين اولمليدر . طبيعى وضع ايديله جك
قوانينده تعدد زوجات حقنڊه قانونلر تدوين اولمليدر .
طبيعى وضع ايديله جك قوانينده تعدد زوجات و طلاق
اساس اعتباريله قبول اوله جق و صور اجرائيه سى واضع
قانونلرك دوشونه جكى ، تسبب ايديه جكى بر طرزه افراغ
ايديله جكدرك .

مثلا تعدد زوجات ايچون قانونده ، متعدد زوجهلر
آله جق اولان زوجك احكام شرعيه ده ده كوستريلان
وسع واقتدار ماليسى ايچون برحد ابتدائى بولنه جق واو
حددن دون ثروته مالك اولانلرك متعدد زوجه آلاملرى
كذلك تعدد زوجات حقنڊه ايفاونهي لازم كن خصوصاتك
نهلردن عبارت بولندينى ذكر ايديله جكدرك .

بوصورتده نشر اولنه جق قوانين ، اهالى يه هم
موجوديت و مرعيتى ارزو اولنان احكامى بر جزا تهديدى
آلتنده اكلا ته جق همده احكام اساسيه شرعيه محافظه
ايدلمش بولنه جق بالخاصه و بالخاصه پك مهم اولان بو مرض
اجتماعى قانونك متين لارى التنده تداوى ايديله جكدرك .
فقط هر شيدين اول ، بويه بر قانون ياپيله جق اولورسه ،